Ч. 227. Середа 8 (21) жовтня 1903. Рік XIII.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за вложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостьвах на провінциї:
на цілий рік К 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік К 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(Справа кризи на Угорщині. — Француско-італіяньска дружба а тридержавний союз. — Новий лад в Сербії.)

Справа кризи на Угорщині нині о стілько змінила ся, що вже виринає чим раз більше чутка о недалекім єї залагодженю і о утвореню нового кабінету. Порозуміне переводить ся межи короною а мадярскими політиками на основі ухвал комітету девятьох з партиї ліберальної, котрий радив над справами войсковими. При тих нарадах був, як звістно, і міністер Люкач яко муж довіря корони, а що ухвали комітету порішено однодушно, то здогадують ся загально, що й корона на них згодить ся і они одержать цісарску санкцию. Коли то стане ся, то мін. Люкач приступить до отвореня нового кабінету. Трудність єсть лиш в тім, що межи комітетом девятьох а Цісарем єсть ріжниця що-до уживаня мадярского язика в судах войскових і що-до інтерпретациї §. 11 угоди з 1867 р., де говорить ся о виключних верховних справах корони в справах войскових. — Мимо того, що справа ще не полагоджена лиш поки що знаходить ся на добрій дорозі, говорять вже, що Люкач ще нині має одержати місию утвореня кабінету, а навіть вже розповідають собі, хто до него війде. Отже передовсім президентом кабінету стане Люкач, ґр. Апоній обійме теку міністра справ внутрішних, Гієронімі теку міністра торговлі, Берзевічі — міністерство віроісповідань і просьвіти, др. Фр. Надь міністерство справедливости, ґр. Зеленьский рільництво а міністром для Хорватиї має стати Емерик Йосипович.

Вся праса европейска розбирає тепер широко дружбу француско-італіяньску, котру, як звістно, довершила гостина італіяньскої королівскої пари в Парижи. Дружбі тій приписують тепер велике значінє, а при тім звертають увагу і на то, що тота дружба не стоїть зовсім на перешкоді тридержавному союзови, а хиба лиш відбирає єму значінє того ніби „вічного“ зберігателя мира в Европі, яке він собі доси приписував. Треба, кажуть, звважати на то, що Росия порозуміла ся окремо з Австро-Угорщиною, а так само настала тепер окрема угода між Італією а Францию. Обі державы, що належать до тридержавного союза, а котрі в 1882 р. уґрупувала около себе Німеччина, щоби узискати перевагу супротив Франциї, мусіли конче в значній части увільнити ся від впливу того союза, через що рамці єго, так сказати би, отворили ся. Коли же добре взяти під розвагу всі відносини політичні, то можна сказати, що всї союзи, які доси заключено в Европі: отже тридержавний і дводержавний, окремий союз Росиї з Австриєю і окремий Італиї з Німеччиною — то лиш комбінациї оперті на основі позаевропейских інтересів і мають на цїли забезпечити мир в Европі на стілько, щоби дотичним державам лишити вільну руку в справах кольоніяльних. Одна Австро-Угорщина виключена від тих справ. кольоніяльних, але зато мабуть отворено для єї діяльности поле на Балкані, де, як би й не було, не могли би успішно заанґажувати ся анї Росия анї Італія. А щож зискала Італія через союз з Францию. Для обох сих держав стоїть отвором цїле північно-африканьске побереже і оно єсть природною основою для їх порозуміня; всї инші справи, як всїлякі угоди торговельні та взгляди европейскої політики в виду кольоніяльних інтересів сходять на другий плян. А що так само як манджурска справа не стоїть Франциї на перешкоді і тому союз Росиї з Австро Угорщиною єї не лякає, так само і тридержавний союз не боїть ся того, що Італія прихилила ся до Франциї, позаяк справи сих держав в Африцї не входять в круг інтересів тридержавного союза.

Коли можна судити з проґрами теперішного сербского правительства, то в Сербії настане незадовго новий лад. Міністер справ

---

17)

БОСНА і ГЕРЦЕГОВИНА

(Після Прайндльсберґер.-Мр., др. Вальтера Реннера, Делї і др. зладив К. Вербин).

(Дальше).

В нових часах Ґацко дуже змінило ся. Там єсть насамперед зараз при вході до міста близько гостинця повітовий шпиталь побудований на модний лад і всілякі приватні будинки, хороший домок інжинера Джорджіні і новомодний готель красвий: „Готель Метогія“. Правительство виставило сей будинок, щоби европейским подорожним дати догідне поміщенє в сторонах, де доси ніякого не було і де навіть турецкі гани належали до найбільших рідкостий. В тім готели містить ся також уряд почтовий і телеґрафічний, добра реставрация, хорошо уряджені комнати для подорожних і просторі стайні. Одна комната служить також за касино, в котрім збирають ся урядники, переїздні чужинцї, войскові і т. д., а там перебули й ми дуже весело якийсь час серед любих приятелїв.

Ми оглядали дуже красний будинок староства з великим і добре удержаним городом — велика рідкість в сих сторонах — відтак стацию рільничу, уряджену подібно як і всї, котрі позаводило правительство в окупованих краях. Якраз наспіли були з Липска плуги Сакка, котрими орано на пробу, щоби тутешних людий заохотити до закуповання й собі таких плугів і до поправної господарки. Наука з погляду має тут завсїгди як найлїпші успіхи; спроваджені віптальскі бугаї знайшли тут як найбільше признанє і їх домагають ся щораз більше, через що раса худоби очевидно значно поправить ся. Властителї більших посїлостий висказали ся ориґінально при одній нагоді: Ми обовяжемо ся охотно не пускати через рік на пасовиско наших бугаїв, але — мусите нам то наказати! — Коли їм відповіли, що на то нема приказу, бо кождий повинен сам дбати про свій інтерес, то они покивали на то головами та сказали: Коли що добре, то треба наказати, бо инакше дух знову ослабне. Тут відбуває ся також кілька разів до року преміоване коний і рогатої худоби, що впрочім робить також добрий вплив і на „чорногорских соколів“, котрі приходять до Ґацка та з дивом поглядають на то, що може зробити дбале правительство, хоч би й „швабске“.

Та й ще одна велика культурна робота принесе для Ґацка великий хосен. Тут буває лїтом велика посуха, а з весни великі повени, через що жнива випадають дуже неоднакові, а в наслідок того буває нераз і голод. Щоби тому зарадити, то ставлять величезну гать, якої другої нема може в цїлій Европі, хиба лиш може в Бельґії у Вервіє, котра забезпечує фабрикам воду. Тою гатею гатять на Ґацкополи ріку Мушіцу, котра єго то наводнює, то пустошить, а відтак щезає в підземнім гирлї, величезній ямі, котру тут називають „Попор“. Отже тою гатею хотять спинити воду Мушіци, котра випливає на самій чорногорскій границі коло пограничної місцевости Чемерно. Там в так званім „Клині“, дві години їзди на північ від Ґацка, ставлять величезний мур, котрий має замкнути долину і утворити так штучне озеро, з котрого опісля будуть спускати воду на рівнину після потреби. Тота гать містить в собі 11.000 гранних (кубічних) метрів муру; єго мурують поццуоляньским цементом, котрий спроваджують кораблем з Неаполя до Дубровника (Раґуза), а звідтам возами до Ґацка і наконець на конях аж до Клина.

Штучне озеро буде займати 26 гектарів (72 морґів), а водойма змістить в собі 2 міліони гранних метрів води. З него будують два тунелї, котрими будуть що дня через 8 годин спускати потрібну скількість води, щоби нею наводняти Ґацкополе. Всюди будують відповідні до того канали, перепусти і заставки, щоби можна вождої хвилї реґулювати приплив води. Водойму замкнуть зелїзною затавкою, котру будуть підоймати і спускати силою води. Мур той, що творить гать, єсть від фундаментів на 22 метрів високий, в долинї на 18·70 а в горі на 4·60 м. широкий; должина єго довгота має 60 м., а горішна 108 м. Мур іде каблуковато, а промір того каблука має 60 м. Клин, в котрім ставлять тоту гать, знаходить ся у високості 1030 метрів понад уровенем моря і можна там робити лиш через чотири місяцї що року, а мимо того цїле підприємство обчислене лиш на 640.000 К. Жителї Ґацка будуть мати то, що хотїли, коли казали: „Маємо чарку, але дайте нам кави до неї“. Дістануть „каву для своїх піль; буде вода, а відпливові канали будуть старати о то, щоби тої кави не

внутрішних відчитав вчера в скупштині проґраму правительства, в котрій каже ся, що конституция з 1888 р. творить основу дальшого розвою держави. Але щоби забезпечити розвій, треба зробити конець бюрократиї, обмежити вплив полициї і розширити компетенцию судів. В тій цїли предложить правительство проєкт закона о автономії громадскій і повітовій, проєкт закона о стабілізациї урядників і буде старати ся ще сеї сесиї предложити закони прасовий, віддаючи провини прасові судам присяжних. Головну увагу присьвятить правительство реорґанізациї фінансів, заведеню ощадности і ревізиї системи податкової. В цїли піднесеня добробиту в народі отворить правительство школи промислові, буде старати ся о розширенє зелїзниць; на поли просьвіти переобразує теперішну висшу школу на університет а школам народним дасть ширшу основу. Правительство зреорґанізує армію і розширить військову інструкцию поза касарнею.

Новинки.

Львів дня 20 го жовтня 1903.

— **Видїл драматичного товариства ім. І. Котляревского** подає сим до відомости, що для вигоди інтересованих упросив „Краєве тов. кредитове урядників і сьвящеників у Львові" до приниманя всяких грошевих датків на цїли нашого товариства. Проте просить Видїл звертатись з вкладками і жертвами, також зложеними в пушках до того призначених, або зібраними з розпродажі т. зв. цеголок і з розпродажі наших видавництв — просто до згаданого товариства (Ринок ч. 10). — З видїлу драм. товариства ім. І. Котляревского у Львові. *Гл. Огоновский*, голова. *Іван Боднар*, секретар.

— **„Три днї в Полтаві".** На сю тему відбуде ся заходом Клюбу Русинок у Львові відчит дра Кирила Студиньского в салї „Рускої Бесїди" в пятницю дня 23 с. м. Початок точно о 6-тій годині вечером. Вступ 20 сот., для учениць 10 сот. Дохід призначений на руску жіночу семинарию у Львові. Просимо о найчисленнїйшу участь. *Видїл тов. Клюб Русинок.*

— **Наукова прогулька** учеників торговельної академії. Четвертий рік торговельної Академії у Львові виїздить дня 20 с. м. під проводом директора Ант. Павловского, проф. Романа Залозецкого і дра Макс. Шепета на прогульку до Переворска, Ряшева, Сянока, Коросна і Борислава, аби запізнати ся з краєвим промислом і фабричними устроєнями.

— **З львівского Бояна.** Проби хору мішаного „Львівского Бояна" відбувають ся кождого вівтірка і пятниці, а проби хору мужеского кождої середи, всегда точно о год. 7·30 вечером у власнім льокали при ул. Трибунальскій ч. 6 мезанїн. (Давнїйше склад порцеляни К. Левицкого). З огляду на близький великий концерт просить видїл товариства всїх членів правильно приходити на всї проби. Рівнож відкликує ся до всїх сьпіволюбних, щоби в як найбільшім числї зволили вписувати ся в члени товариства і в найблизшій пробі вже взяли участь.

— **З товариства руских ремісників „Зоря"** у Львові. Вписи до хору будуть відбувати ся через тиждень від 19 до 24 жовтня в часї межи 7 а 9 годиною вечером. Управа хорального кружка взиває всїх членів до участи, а також просить не-членів до приступленя в члени товариства або бодай в члени хору. Всяких інформаций удїлює ся в повисших годинах в поміщеню товариства при ул. Краківскій ч. 19.

— **Нова зелїзниця.** Відкрите нововибудованого шляху Львів-Янів-Яворів, іменно части шляху з Янова до Яворова, відбуде ся дня 31 жовтня сего року.

— **Огнї.** В ночи з 14 на 15 с. м. вибух пожар в громадї Завидовичі, городецкого повіта, котрий знищив 16 загород, а 42 будинків. Шкода переважно обезпечена виносить 31.000 корон. Причина доси незвістна. — Жертвою пожару упало сими днями в громадї Волосівці золочівского повіта, 11 селяньских загород, вартости звиш 23.000 корон. З 11 погорільцїв лише двох не було обезпечених. Причиною пожару були дїти, що полишені без догляду, бавили ся сїрниками.

— **Убийство молодої дївчини.** Дня 10 с. м. около 9-ої години рано найшов один селянин з Вижлова коло Белза, переходячи лїсом, лежачого на земли під деревом трупа 20-лїтної дївчини сїльської з Вижлова, Мариї Бжезовскої. Повідомлена о тім жандармерия, сконстатувавши, що Бжезовска стала жертвою морду, розпочала сейчас слїдство, в наслїдок котрого арештовано Матрону Притулову, жінку економа з Вижлова і еї дочку Марию Лїсецку, замужну за урядником зелїзничим в Острові. З слїдства показало ся, що арештовані кілька разів грозили перед ріжними людьми, що мусять зробити конець любовним зносинам, які удержував муж Притулової а отець Лїсецкої з убитою дївчиною. Притулова і Лїсецка сидять в Белзї в тамошній слїдчій вязници, звідки по переведеню слїдства будуть перевезені до Львова, де перед трибуналом судів присяжних відбуде ся против них карна розправа о скритоубийство.

— **Король Петро окрадений.** З Білгорода доносять: Королеви Петрови украдено оногди дорогоцїнности значної вартости, між иншими брилянтовий нашийник по померлій его женї. Заряджене сейчас слїдство викрило, що злодїєм єсть льокай короля, Німець Кох. Він продав украдені річи за дуже низьку цїну одному з місцевих золотників.

— **З товариства сьв. Петра.** На річ товариства запомоги убогих церков імени сьв. Петра у сьв. Юра у Львові прислали: декан збаражский о. Рейтаровский 167 К, на котрі тит. членьскої вкладки зложили: парох Терпелівки о. Герасимович, яко член основатель 51 К, а приходники: Левицкий з Гушанок, Копертиньский з Супранівки, Вітошиньский з Гнилиць, Заячківский з Збаража, Копистяньский з Клебанівки, Голїнатий з Шельпак, Зарицкий з Нового Села, Лупик з Котляк, Наконечний зі Збаража старого, Вояковский з Богданівки, Днїстряньский з Стегниковець, Чубачий з Ступок, Рейтаровский з Лубянок; сотрудники: Бачиньский з Лубянок, Терещук з Добровід і господар з Лубянок, Захарко Яструбский по 2 К, господар з Лубянок Іван Кардаш 5 К, а господарі Чепіль, Бочар і Твердий по 1 К, церкви в Лубянках, Терпилівці, Климківцях, Кошляках, Голотках, Добромірцї, Ступках і Романівцї по 6 К, а брацтва мужеске, женьске, парубоче і дівоче в Терпилівцї 24 К; дальше

було за богато та й щоби не приходила не в пору. Вже тепер зводнюють деякі сіножати і показало ся, що на них о третину більше сїна як було давнїйше. Сїно закупоує по найбільшій части войско і тепер вже дає Ґацкополе за само сїно около 140.000 К доходу.

Понад вечер зайшли ми в Ґацку до сербской гостинницї, де якийсь „ґусляр" висьпівував нечувані геройства Сербів з їх війни против Болгарів. Ми ще не довго там сидїли, як з'явила ся жива займавість сего міста: старенький, вісїмдесятьлїтний, давний проводир повстанців Богдан Зимунич. Він мав на собі чорногорску, зелену доламу, яку носять воєводи, а на грудех австрийскі, росийскі і чорногорскі ордери та медалї за хоробрість, в руцї держав люльку на довгім цибусї. Оттак представив ся нам старий борець за свободу. Він від молодих лїт воював против Турків. В 1861 станув він до борби разом з Чорногорцями, в 1875 боров ся своїх краянів, в 1876 був то він, котрий разом з Лазарем Сочіцою при помочи герцеґовиньских добровольців заступили Сулейманови-паші дорогу та держали его цїлими днями і не пускали до Чорногори. В 1878 воював Зимунич разом зі своїми краянами проти магометанів, але відтак ніби то оскорблений на чести пішов до Цетиня; звідтам вернув назад до своєї вітчини і тепер жиє тут з пенсиї, яку єму платить держава. Старенький дїдусь єсть типом полуднево-славяньского юнака. Ще й тепер сьвітять ся єму очи з під сивих бров та блискає з них огнем, коли стане розповідати про давні часи, а він гордий на свою минувшість. Що знає лїпше історию, як его присутні в гостинници краяни, показав тим, що не дав ґуслареви сьпівати геройску пісню против Болгар, бо то все неправда.

Вечером зійшли ся ми знову зі всїма нашими любими приятелями в Касинї в „Готели Метаґія" а відтак треба було попращати ся з місцем, де ми зазнали тілько нових і приятних вражінь. Досьвіта на другий день, що розпочав ся густою мракою, заїхали ми насамперед до Афтоваца. З нужденного колись села зробило ся тепер справдешне місточко. Військовий табор єсть малим місточком сам про себе. Високі, масивні будинки, касарні і стайні і т. д., обведені муром, творять великий чотирокутник, в котрім знаходять ся також городи на ярину і цьвітники. Тут єсть офіцирска менажа, касино, комнати для чужинців, почта — словом все, що лиш може служити для вигоди в сих сторонах. А служба тут нинї вже не така тяжка, як була давнїйше, коли войско мусїло як день так ніч ходити на патрулї, висилати зміну до поодиноких острогів а до того ще й будувати дороги та товчи камінє.

Ґацко і Афтовац мають на причуд красні нагробники із старохристияньских часів. Різьби, що представляють по части цїлї лови, задержали ся чудово, а богате виконанє сьвідчить, що Ґацкополе було колись густо населене, що мало богату шляхту, котра могла собі позволити на такий збиток у виконаню нагробників. Справдешних сцен борби на тих нагробниках мало, а коли деякі знайдуть ся, то представляють поєдинки, зовсїм так, як то сьпіває ся в сербских геройских піснях. Дуже часто знаходять ся зображені конї, бо давні босаньскі лицарі побіч зброї любували ся в конех, так, як то ще й нинї магометаньскі беґи гордять ся найбільше кіньми, а тих беґів можна справедливо уважати за безпосередних потомків давних шляхотских родів. На декотрих нагробниках знаходить ся звізда і півмісяць (стара краєва відзнака Ілїрії), або також зброя на рука з піднесеним мечем (герб Боснї і Приморя). Дуже рідко можна де на гробі хрест побачити, а то мабуть длятого, що то по найбільшій части гроби Боґомілів, котрі не казали робити на своїх нагробниках ніяких ознак релігійних.

З Афтоваца веде дико романтична дорога до передолини Чемерно, де випливає Мушіца. Дорога трохи направлена, але в сих сторонах не можна було лїпшої зробити. Після европейского понятя була би горішна долина Мушіці неприступним яром, але справдешно герцеґовиньскою стежкою іде ся то одним боком ріки, то другим, то таки водою, то знов по через хащі і скали в гору. Де прямовисні скали підходять аж до само рвучої води і еї звужають, там витесана стежка в скалї, широка на кілька стіп а висока так, що чоловік може лиш схилений туди перейти, і виглядає так, як би розрізаний на половину тунель. На ширших місцях показують ся величезні печери, де можна в холоді спочивати і звідки красний вид гори по другім боцї. Відтак іде дорога по скісно нахилених плитах, в котрих вирубані степені, щоби конї не совгали ся. По годині такої вандрівки доходить ся до якоїсь самотної нужденної хати, де можна трохи спочати.

В найглубшій самоті здалека від цїлого сьвіта у величаво краснім окруженю лежить місцевість Врба, що складає ся лиш з пять хат, положених при споді гори Лебршнік, високої на 1859 м. Хребет тої гори єсть в горі голий, долиною зарослий трохи лїсом, а на еї спадах зеленїють ся буйні полонини. Чим близше до підніжа гір Чемерно, тим красша стає долина. По обох боках висувають ся листисті і четинні звори аж до ріки і затїняють еї своїми вершками. Тут в сїй закутинї, далекій від цїлого сьвіта жиє ся стадам сьпіваючих птиць як в раю.

Аж ось нараз стаємо перед скалистою стїною і тут починає ся тота дорога, котру годі описати. Конї мусять як дикі кози, то лїзти, то скакати, падати, сунути ся, щоби видобути ся по тих скалистих ступенях на гору. Намучивши ся страшенно, доходимо наконець до передолини Чемерно і нашим очам представляє ся несподївано красний вид. Прямовисні ска-

прислали: декан підгаєцкий о. Лотоцкий 35 К; підпоручник дек. золочівского о. містодекан Дудикевич з Плугова від господаря з Бібщан Іляріона Ляховича і пароха Славної о. Гуляя по 2 К, від церкви в Струтині 5 К, а від прочих 18 там. церков по 6 К, разом 117 К; парох Довголуки о. Калинюк від себе 2 К, від церкву 5 К, а від господарів Купененка і Шимка по 1 К; декан бобрецкий о. Штогрин від церкви і пароха Бібрки о. Ев. Дзеровича 8 К, а від пароха Глібович М. Дзеровича складку прихожан 12 К; катехит о. Патрило від учителів Солтиса і Пігута 4 К; парох з Ходачкова о. Колянковский складку від прихсжан 7·60 К, а декан зборівский о. Чумак від парохів: о. Барана з Бзовиці, о. Борачка з Кабаровець і о. Вацика з Підгайчик по 2 К, а від церков в Івачові і Вовчківцях по 6 К, разом 18 К. — Окрім того вступили в члени Товариства і членьску вкладку зложили з інтеліґенциї сьвітскої: ц. к. емер. директор уряд. помічн. совітник Лев Ковальский 20 К, ц. к. проф. Романчук, ц. к. нотарі Опишкевич і Курилович, ц. к. сов. суду краєвого др. Савчак і Підляшецкий, секретарі: др. Вергановский, Чернявский і Козакевич по 2 К, а совітники Герасимович Людвик, Харак Григорий і ц. к. офіциял Галька Софронів по 1 К. Всім помянутим жертводавцям складає в імени убогих громад сердечне Спаси-Біг — *Виділ.*

— **Помер** др. Йосиф Олеськів, директор учительскої семинариї мужескої в Сокали, дня 18 с. м. у Львові, в 43-ім році житя.

ТЕЛЕГРАМИ.

Відень 20 жовтня. Міністер Люкач має нині одержати місию утвореня кабінету, до котрого увійде також ґр. Апоній яко міністер справ внутрішних.

Відень 20 жовтня. Папский нунций Таліяні покликаний, як доносить N. fr. Presse, до Риму на 9 падолиста, де одержить кардинальский капелюх. Єго наслідником стане Пінятеллі ді Бельмонте.

Рим 20 жовтня. Часопись „Capilale“ заперечує чутку, мов би то кабінет Цанарделлі'го мав подати ся до димісиї задля відмови царя. Згадана ґазета взиває прасу, щоби відложеня царскої подорожи не приписувала впливам якоїсь держави, бо то неправда.

Надіслане.

Галя авкцийна

Львів, пасаж Миколяша

принимає всякі предмети вартістні, як дорогоцінности, обставу, оружия, дивани, фортепяни і взагалі діла штуки і старинности.

Вистава отверта цілий день від 9-тої години рано до $7^1/_2$ вечером.

Вступ вільний.

Лїцитациї два рази тижднево, в понеділок і в четвер.

Рідка случайність! Практично-методичний курс науки язика анґлїйского, висилає письменно в тиждневих лекциях з вимовою, за нагородою 2 К місячно. Vickers Янковский, учитель в Голинн коло Калуша, почта в місци.

Контора виміни

ц. к. управ. галиц. акц.

Банку гіпотечного.

купує і продає

всї папери вартістні і монети

по найточнїйшім курсї дневнім, не числячи нїяко провізиї.

листі стіни Волуяка і Седла, що дістають аж до хмар, ніби замикають дорогу. Найвеличавійше представляє ся Волуяк, котрого вершки віддалені лиш на десять кільометрів, але котрий відділений від спадів Чемерна глубокою дебрею Сутеска. Здає ся, мов би четинні ліси лізли в гору по стрімких скалистих стінах. На право підниисає ся високо в гору Кук-Пляніна, а поза нею висуває в гору свою снігом вкриту голову король дінарских Альп, Дормітор, званий в народі „небесними вилами.“ Тут мусить кождий подивляти величавість сеї дикої, гірскої природи.

Через Сутеску дебру веде вельми займаюча, але повна трудів дорога до Фочи, стежка для поетів і любителів природи. Тут дика глуша, справдешна природа, розкіш для ока і серця. Але сюди ходять тепер лиш тутешні люди, колись буде се місце притягати до себе і туристів.

На подальших вершках довкола Афтоваца видніють ся касарні, а з пограничного постерунку Перуштіца можна вигідно розмавляти з Чорногорцями, котрі по тамтім боці границї мають також постерунок, де в нужденній хатчині сидить їх „капетан.“ В Чорногорі пістійно зле веде ся, довгі і острі зими не дають чередам жити і не одна вівця згине, заким тепле сонічко загріє і травичка випустить. А що на герцеґовиньскім боці судьба дала догіднійше підсонє, то приходить легко до спорів о пасовиска, тому пограничні постерунки суть конче потрібні, щоби не допускати до спорів.

Ми перейшли по мості через Мушицу і розпращали ся з Афтавацом, щоби поїхати дальше до Білека. Вскорі побачили ми на правім боці Церніцу, а відтак минули вартівню Степен, вибудовану незвичайно живописно на високій скалі. Тепер зайшли ми в ту сторону, де давнійшими часами повно було розбишаків, а котра тягне ся через Корито аж до Білека. Ся сторожа взала ся сотками літ „дорогою смерти,“ хоч сюди ішов з давен давна торговельний гостинець з Дубровника аж над Дріну. В часах послідної ворохобні слава сеї сторони не була ліпша. Чорногорска границя єсть близько, а межи нею а нинішним гостинцем, побудованим в роках 1883—1886, лежить країна диких Банянів, званих також „сьпіволюбивими“ длятого, що они у всїх ворохобнях сьпівали свої бунтівничі пісні, коли ішли на Турків.

Ще й нинї трудно сюди перейти. Тут лежить на стрімкім горбі давна твердиня Клобук мов би орлине гнїздо, приліплене до скали. Тота розбишацка нора ширила пострах вже в середновічних часах, коли каравани дубровницких купців ішли через Білек до Нового Базару. В 1694 р. змусили Венецияни твердиню голодом, що она піддала ся; в 1806 р. боронила ся она успішно від Росиян і Чорногорців, а в 1878 року могло австрийске войско взяти єї аж по довшім бомбардованю. До неї можна дістати ся лиш пішки по стрімкім шпили, а в часах небезпечности спускали ся ті, що єї боронили, на шнурах через стрімкі скали і втікали в неприступні дебри. По послїднім занятю цїсарске войско висадило ту твердиню у воздух і аж по великих трудах удало ся розвалити незвичайно кріпкі мури, що єї окружали, та й башту, в котрій була входова брама. З Клобука веде карколомна стежка вузкою долиною на півночи аж до Білека. На тій дорозі лежить в глухій дебрі Монастир Косієрево, звідки виходив нераз знак до ворохобні против Турків.

(Дальше буде).

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1903 після середно-европ часу.

посп.	особ.	Зі Львова
відходить		
		День
	6·22	До Станиславова, Підвисокого, Потутор
	6·45	„ Лавочного, Мункача, Борислава
	6·30	„ Підволочиск, Одеси, Бродів, Гусятина
	6·43	„ Підволочиск з Підзамча
8·25		„ Кракова, Любачева, Орлова, Відня
	8·35	„ „ Відня, Хирова, Стружа
	9·05	„ Лавочного. Калуша, Борислава
	9·15	„ Янова
	9·25	„ Самбора, Хирова
	9·40	„ Белзця, Сокаля, Любачева
	10·35	„ Черновець, Делятина, Потутор
	10·40	„ Тернополя, Потутор
	1·14	„ Янова від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
1·50		„ Підволочиск з гол. двірця
2·04		„ „ з Підзамча, Гусятина
	2·10	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{18}/_{9}$ в неділї і сьвята
2·40		„ Іцкан, Гусятина, Керешмезе, Калуша
2·50		„ Кракова, Відня, Хабівки
	3·05	„ Стрия, Сколього лиш від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$
	3·15	„ Янова від $^{1}/_{6}$ до $^{30}/_{9}$
	3·25	„ Ряшева, Любачева
	3·30	„ Брухович від $^{15}/_{5}$ до $^{15}/_{9}$
	3·40	„ Самбора, Хирова
		Ніч
12·45	4·10	До Кракова, Відня, Берлина
2·51		„ Іцкан, Букарешту, Чорткова
	5·50	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{18}/_{9}$
	6·05	„ Станиславова, Жидачева
	6·15	„ Кракова, Відня, Берна, Хирова
	6·30	„ Янова від $^{17}/_{5}$ до $^{18}/_{9}$ в будні дни
	6 40	„ Лавочного, Мункача, Хирова, Калуша
	7·05	„ Сокаля, Рави рускої
	8·14	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{18}/_{9}$ в неділї і сьвята
	9·20	„ Підволочиск з Підзамча, Бродів
	9·55	„ Янова від $^{17}/_{5}$ до $^{18}/_{9}$ в неділї і сьвята
	10 42	„ Іцкан, Чорткова, Залїщик, Делятина
	10 55	„ Кракова, Відня, Івонича
	11·—	„ Підволочиск, Бродів з гол. двірця
	11·24	„ „ з Підз., Грималова, Залїщик
	11·05	„ Стрия
	11·11	„ Жовкви (лиш що неділї)

посп.	особ.	До Львова
приходить		
		День
	6·10	З Кракова
	6·20	„ Черновець, Іцкан, Станиславова
	6·50	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$
	7·35	„ Самбора, Хирова
	7·40	„ Янова на гол. дворець
	7·45	„ Лавочного, Борислава, Калуша
	7·35	„ Підволочиск на Підзамче
	7·55	„ „ „ гол. дворець
8·10		„ Станиславова від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$
	8·55	„ Кракова, Відня, Орлова
	9·55	„ Стрия
	10·55	„ Ярослава, Любачева
	11·15	„ Станиславова, Потутор
	1·25	„ Янова на гол. дворець
1·30		„ Кракова, Відня
1·40		„ Іцкан, Станиславова, Чорткова, Залїщик
2·15		„ Підволочиск на Підзамче, Гусятина
	4·35	„ Стрия, Самбора, Борислава
2·30		„ Підволочиск на гол. дворець, Гусятина
	5 06	„ „ „ Підзамче
	5·30	„ „ „ гол. дворець
	5·55	„ Сокаля, Белзця, Любачева
	5·50	„ Кракова
	5 40	„ Черновець, Жидачева
	3·14	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
		Ніч
	8·04	З Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{18}/_{9}$ в неділї і сьвята
	10·—	„ Самбора, Сянока
12·20		„ Черновець, Залїщик, Делятина
2·31		„ Кракова, Відня, Орлова
	3·09	„ Тернополя, Грималова на Підзамче
	3·30	„ Тернополя, Грималова на гол. дворець
	6·20	„ Іцкан, Підвисокого, Ковови
	10·07	„ Янова від $^{17}/_{5}$ до $^{18}/_{9}$ в неділї і сьвята
	9·12	„ Брухович від $^{17}/_{5}$ до $^{13}/_{9}$ в неділї і сьвята
	8·25	„ Брухович від $^{15}/_{5}$ до $^{15}/_{9}$ в будні днї
8·40		„ Кракова, Відня, Любачева, Сянока
	9·25	„ Янова від $^{1}/_{5}$ до $^{30}/_{9}$
	9·50	„ Кракова, Відня, Пешту, Сянока
	9·20	„ Іцкан, Чорткова, Гусятина
	10·02	„ Підволочиск, Бродів, Копичинець на Підз.
	10·40	„ Лавочного, Калуша, Борислава
	11·50	„ Любіня вел. $^{15}/_{5}$—$^{15}/_{9}$ в неділї і сьвята

ЗАМІТКА. Пора нічна від 6 г. вечером до 5 г 59 м. рано. Час середно-европейский від львівского о 36 мін. В містї видають білети їзди: Агенция Ст Соколовского в пасажи Гавсмана ч. 9 від 7 рано до 8 вечером, а білети звичайні і всякі инші, тарифи, ілюстровані провідники, розклади їзди і т. п. бюро інформацийне ц. к. зелїзниць державних (ул. Красїцких ч. 5 в подвірю, сходи II. двері ч. 52) в годинах урядових (від 8—3 а в сьвята від 9—12).

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

ОГОЛОШЕНЯ.

На всякий десяток кос даю одну косу і камень безплатно, то єсть даром.

Довгота в центиметрах	65	70	75	80	85	90	95	100
За одну штуку з каменем Кор.	2·10	2·20	2·30	2·40	2·50	2·60	2·65	2·70
На 5-клгр. посилку іде штук	16	15	14	13	13	13	12	12

Карпатскі срібно-сталеві коси мають тонке як папірок, легке як перо полотно, котре тне як бритва найтвердшу (псянку), то єсть гірску траву і збіже; що тілько попаде під неї, перетинає за одним замахом; на стопу тілько незначно зуживають ся і мозольну роботу хлїбороба на половину лекшу роблять. Приятна, легка робота на поли справляє радість всякому хлїборобови, тому всякий косить тілько карпатскими срібно-сталевими косами.

Серпи озубрені з англійскої сталї дуже добре жнуть збіже і легко перетинають, так, що не чути в руках. Поручаю Вам, милі Сестри, хто замовить 20 штук серпів, дістане 2 даром.

Цїна за одну штуку 30 кр., то є 60 сот.

На всяке замовлене треба прислати 2 корон задатку, без задатку не висилаєсь нікому. На жадане цінники даром і оплачено, просить запамятати нашу адресу. З почтенем:

Александер Копач,

Струтин вижний, п. п. Долина коло Стрия.

Ц. к. управ. галицкий акцийний

БАНК ГІПОТЕЧНИЙ

подає до відомости

що всї видані центральним Заведенєм у Львові находячі ся в обігу

4½% касові асиґнациї

опроцентовані будуть

почавши від дня 1-го жовтня 1903

по 4% з 90-дневним виповідженєм

а всї зістаючі в обігу

4% касові асиґнациї

опроцентовані будуть

почавши від дня 1-го вересня 1903

по 3½% з 60-дневним виповідженєм

Львів, дня 24 червня 1903.

Дирекция.

Головна аґенция дневників

СТ. СОКОЛОВСКОГО

у Львові, пасаж Гавсмана ч. 9,

принимає пренумерату і оголошеня до всїх дневників краєвих і заграничних.

До „Народної Часописи“ і „Ґазети Львівскої“ може принимати оголошеня виключно лиш ся аґенция.

З друкарнї В. Лозиньского — під зарядом И. Недопада. (Телефона число 527).